

**DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT**

Statsråd ved statsministerens kontor for EØS-saker og forholdet til EU

Trine Skei Grande
Parlamentarisk leder
Venstres stortingsgruppe
Stortinget
0026 OSLO

Oslo, 27. november 2013

Kjære Trine Skei Grande,

OM ENDRING AV TOLLREGIMET FOR OST OG KJØTT

Jeg vil gjerne takke Venstres leder Trine Skei Grande for invitasjonen til å informere Venstres stortingsgruppe om Regjeringens arbeid med tollregimet for ost og kjøtt.

1. PROSESSEN SÅ LANGT

Regjeringen besluttet torsdag 14. oktober å trekke Norges reservasjon mot tredje postdirektiv og å innlemme pediatriforordningen. Regjeringen bekreftet også sitt mål om å endre tollregimet for ost og kjøtt. Denne avklaringen var viktig fordi det var på det rene at tollspørsmålet ville bli et viktig tema under EØS-rådsmøtet i Brussel 19. november. Fordi saken går rett i kjernen av EØS-avtalens prinsipper, har den fått stor prinsipiell betydning i forholdet mellom Norge og EU, og det ville vært unaturlig om en ny norsk regjering ikke gav uttrykk for et syn. Samtidig konstaterte Regjeringen at det er behov for tid til vurderinger og konsultasjoner før forslag til endringer i dagens system legges frem, blant annet ut fra hensynet til forutsigbarhet i rammebetingelser.

I tråd med ønsket om å involvere Stortinget tidligere i viktige beslutninger og å bruke Europautvalget som et konsultasjonsorgan, slik det opprinnelig var ment å fungere, ba jeg om et utvalgsmøte før EØS-rådsmøtet 19. november. Etter diskusjon med Europautvalgets leder ble det besluttet at møtet mest hensiktsmessig kunne finne sted fredag 15. oktober, og det ble derfor foretatt en hasteinnkalling til møtet.

Under EØS-rådsmøtet informerte jeg mine motparter i EU om norsk handling i spørsmålet om post og pediatri, samt om Regjeringens holdning i spørsmålet om

tollregimet. Jeg viste i denne sammenheng til at endringer i tollregimet vil være en stortingsbeslutning.

2. EØS-AVTALENS PRINSIPIELLE OG POLITISKE SIDER

EØS-avtalen er et uttrykk for et norsk ønske om å være en del av EUs indre marked. Da Norge gjorde dette politiske valget, var det med kunnskap om at det ville bety store forandringer og store muligheter for norsk næringsliv. Effektiv etterlevelse av EØS-avtalen er av største betydning for et næringsliv som eksporterer det meste av sine varer og tjenester til EU-området. Samtidig må vi erkjenne at EØS-avtalen ikke står høyt på EUs agenda: det er i praksis først og fremst Norge som bærer hovedansvaret for å sikre at EØS-avtalen fungerer etter hensikten.

I EØS-avtalens snart 20-årige levetid har ingen norsk handling skapt sterkere reaksjoner i EU enn omleggingen av den såkalte ostetollen. Reaksjonene har ikke minst vært sterke hos våre nærmeste naboland, som er viktige støttespillere for Norge i andre sammenhenger. For det første anfører EU at tiltaket strider mot intensjonene i EØS-avtalens artikkel 19 som er en gradvis liberalisering av handelen med basis landbruksprodukter. For det andre vises det til at omleggingen strider mot bestemmelsen i den seneste artikkel 19-avtalen, som trådte i kraft 1. januar 2012, hvor det heter at «partene skal sikre at de fordelene de gir hverandre ikke settes i fare av andre restriktive tiltak på import». Det at tollregimet ble endret så raskt etter inngåelsen av denne seneste avtalen er noe av bakgrunnen for EU-sidens kraftige reaksjoner. En annen viktig årsak til de sterke reaksjonene, er den brede politiske enigheten i hele Europa om at den pågående økonomiske krisen ikke måtte møtes med økende proteksjonisme.

Saken er fra EUs side bragt opp politisk med Norge en rekke ganger under Stoltenberg II – regjeringen, inkludert på høyeste nivå. Saken er også tatt opp politisk med regjeringen Solberg. Både Kommisjonen, EUs råd og Europaparlamentet har bedt om at tiltakene blir reversert ved første anledning. Samlet viser dette den betydelige politiske vekt EU tillegger denne saken.

3. VURDERING. NESTE SKRITT.

Ostetollen har vist seg å være en belastning for Norge i forhold til et indre marked der vi har mange, tunge interesser og behov for forståelse for norske syn og tilpasninger. Det gjelder blant annet i spørsmål av stor betydning for energisektoren, finansmarkedene og telekommunikasjonsmarkedet. Vi står også overfor viktige forhandlinger om kvoter for makrellfiske og forhandlingene om EØS-finansieringsordningene og tollfrie importkvoter for fisk. Regjeringen ønsket i denne situasjon ikke å skape tvil om at det syn regjeringspartiene hadde i opposisjon, begrunnet i vår støtte til prinsippene bak EØS-avtalen og norsk deltagelse i det indre

marked, nå er Regjeringens syn. Samtidig har vi understreket behovet for en nasjonal prosess med vurderinger og konsultasjoner før forslag til endringer legges frem.

Regjeringen ønsker å ivareta hensynet til forutsigbarhet for alle deler av norsk næringsliv. Dette gjelder også i spørsmålet om tollregimet for ost og kjøtt, hvor Regjeringen valgte ikke å fremme forslag om endring i forbindelse med budsjettet for 2014. I den kommende prosessen, som vil måtte foregå innenfor rammen av EØS-avtalens art 19, vil Regjeringen holde god kontakt med alle berørte interesser i Norge.

Regjeringen ser frem til videre dialog med Stortinget om innretningen av et nytt tollregime for ost og kjøtt.

Med vennlig hilsen

Vidar Helgesen